

9. Ofitsiynyy sayt Ukrstatu. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Рецензент: Ковальов А.І. д.е.н., професор, проректор з наукової роботи Одеського національного економічного університету
11.09.2017

УДК 336.74

Кучаєва Ірина

СУТНІСТЬ ГОТІВКОВОГО ГРОШОВОГО ОБІГУ

Статтю присвячено детальному аналізу трактувань у вітчизняній та зарубіжній літературі понять «грошовий оборот», «грошовий обіг», «готівковий грошовий оборот», «готівково-грошовий обіг (готівковий грошовий обіг)». За результатами аналізу встановлено, що грошовий оборот розглядається науковцями переважно як безперервний рух грошей у готівковій та безготівковій формах, а грошовий обіг – як рух грошей під час виконання ними функцій засобів обігу та платежу. Здійснивши аналіз понять «готівковий грошовий оборот» та «готівковий грошовий обіг», зроблено висновок, що вони в більшості випадків ототожнюються між собою, та розуміються науковцями з точки зору виконання готівковими грошима функцій засобів обігу та платежу. В результаті дослідження, автором удосконалено понятійний апарат, а саме зміст поняття «готівковий грошовий обіг». Визначаючи готівковий грошовий обіг, наголошено, що готівкові гроші перебуваючи в обігу виконують не тільки функції засобів обігу та платежу, а й функцію засобу накопичення.

Ключові слова: готівка, обіг, рух, грошовий оборот, грошовий обіг, готівковий грошовий оборот, готівковий грошовий обіг, засіб обігу, засіб платежу, засіб накопичення.

СУЩНОСТЬ НАЛИЧНОГО ДЕНЕЖНОГО ОБРАЩЕНИЯ

Статья посвящена детальному анализу трактовок, в отечественной и зарубежной литературе, понятий «денежный оборот», «денежное обращение», «наличный денежный оборот», «налично-денежное обращение (наличное денежное обращение)». По результатам анализа установлено, что денежный оборот рассматривается учеными преимущественно как непрерывное движение денег в наличной и безналичной формах, а денежное обращение - как движение денег при выполнении ими функций средств обращения и платежа. Осуществив анализ понятий «наличный денежный оборот» и «наличное денежное обращение», сделан вывод, что они в большинстве случаев отождествляются между собой, и понимаются учеными с точки зрения выполнения наличными деньгами функции средств обращения и платежа. В результате исследования, автором усовершенствован понятийный аппарат, а именно содержание понятия «наличное денежное обращение». Определяя наличное денежное обращение, отмечается, что наличные деньги находясь в обращении выполняют не только функции средств обращения и платежа, но и функцию средства накопления.

Ключевые слова: наличные, обращение, движение, денежный оборот, денежное обращение, наличный денежный оборот, наличное денежное обращение, средство обращения, средство платежа, средство накопления.

Kuchaieva Iryna

ESSENCE OF CASH CIRCULATION

The article is devoted to the concepts interpretations detailed analysis of "money turnover", "monetary circulation", "cash turnover", and "cash circulation (cash circulation)" in domestic and foreign literature. According to the analysis results, it is established that the money turnover is primarily considered by scientists as a continuous money movement in

cash and non-cash forms, and monetary circulation as the money movement in the performance of circulation and payment means functions. Having analyzed the concepts of "cash turnover" and "cash circulation", it is concluded that in most cases they are identified with each other, and are understood by scientists in terms of the performance of circulation and payment means functions. As a result of the research, the author has improved the conceptual apparatus, namely the content of the "cash circulation" concept. Determining cash circulation, it is noted that cash being in circulation performs not only the circulation and payment means functions, but also the accumulation means function.

Keywords: cash, circulation, movement, money turnover, monetary circulation, cash turnover, cash circulation, circulation means, payment means, accumulation means.

Постановка проблеми. Готівкові гроші завжди перебуватимуть в центрі уваги суспільства. Готівковий грошовий обіг обслуговує процеси розрахунків фізичних та юридичних осіб за товари, послуги та нетоварні платежі, безперервне здійснення яких необхідне для економічного розвитку та функціонування країни. Саме тому об'єктивне розуміння сутності готівкового грошового обігу завжди залишатиметься актуальним питанням та буде мати велике значення для забезпечення його оптимальної організації в кожній країні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій підтверджує, що в зарубіжній та вітчизняній науковій літературі зазначеній вище проблемі не приділяється достатня увага, адже для науковців, в більшості випадках, поняття «готівковий грошовий оборот» та «готівковий грошовий обіг» є подібні. Тракткування поняття «готівковий грошовий обіг» знайшло висвітлення в наукових працях О. І. Лаврушина, В. Д. Лагутіна, К. Л. Ларіонової, С. М. Колотухи, Г. М. Белоглазової та інших науковців.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. У вітчизняній та зарубіжній науковій літературі спостерігається досить різнобічне трактування понять, що характеризують готівковий грошовий обіг. Об'єктивне трактування зазначених понять є важливим для визначення чинників, які застосовуються під час розрахунку показників необхідних для забезпечення належної організації готівкового грошового обігу в країні, складання звітності.

Ціллю статті є удосконалення понятійного апарату, а саме змісту поняття «готівковий грошовий обіг» за допомогою аналізу у вітчизняній та зарубіжній літературі трактувань, понять, що характеризують рух грошей.

Основний матеріал дослідження. Вітчизняними та зарубіжними науковцями поняття, що характеризують рух грошей, такі як «грошовий оборот» та «грошовий обіг» трактуються різнобічно. В деяких випадках зазначені поняття, ототожнюються між собою, а поняття «грошовий обіг», в зарубіжній літературі, навіть, не виділяється. В науковій літературі грошовий оборот розглядається переважно: 1) або як процес безперервного руху грошей в готівковій та безготівковій формах при обслуговуванні процесів розподілу та обміну, 2) або як оборот грошових коштів між юридичними та фізичними особами та між ними та державними органами [1, с. 98].

Так, Лаврушин О. І. трактує грошовий обіг як процес кругообігу грошей в готівковій та безготівковій формах, що виконують функції обігу та платежу [2, с. 135].

На думку професора В. Д. Лагутіна: «Грошовий оборот – це рух грошей у процесі виробництва, розподілу, обміну й споживання національного продукту, який здійснюється шляхом безготівкових розрахунків та через обіг готівки. Сукупність усіх грошових платежів і розрахунків, що відбуваються в народному господарстві [3, с. 19].

С. В. Міщенко під грошовим оборотом розуміє прояв сутності грошей в процесі їх руху, пов'язаний з обслуговуванням грошима всього процесу суспільного відтворення [1, с. 98].

М. І. Савлук та А. М. Мороз розглядають грошовий оборот як процес безперервного руху грошей між суб'єктами економічних відносин у суспільному відтворенні [4, с. 47]. Аналогічну думку висловлюють і К. Л. Ларіонова та І. М. Михайловська, які визначають грошовий оборот як безперервний рух грошей у процесі виробництва, розподілу й обміну суспільного продукту і перерозподілу національного доходу, здійснюється через обіг готівки та шляхом безготівкових розрахунків [5, с. 44].

Більш складним є визначення поняття грошового обігу. На сьогоднішній день в науковій літературі відсутнє чітке та однозначне його трактування. Під грошовим обігом в більшості випадків розуміють рух грошей в процесі виконання ними або: 1) функції

засобів обігу та платежу, 2) або, переважно, тільки функції засобу обігу, у т. ч. як готівковий грошовий обіг [1, с. 99].

Колотуха С. М. та С. А. Власюк розглядають грошовий обіг як рух грошей, що виражається в їхньому внутрішньому обігу, в готівковій та безготівковій формах, який обслуговує реалізацію товарів, а також нетоварні платежі і розрахунки між підприємствами [6, с. 43].

В «Енциклопедії для банкіра» під грошовим обігом розуміють рух грошей у процесі їх використання як засобу оплати праці, послуг, купівлі товарів, здійснення розрахунків і платежів, видачі допомог, повернення боргів [7, с. 329].

М. І. Савлук, А. М. Мороз вважають, що грошовий обіг обслуговує створення, реалізацію, обмін і споживання матеріальних цінностей та послуг [4, с. 71].

С. В. Міщенко вважає, що грошовий обіг слід розглядати як процес безперервного руху грошей в сфері обігу в готівковій та безготівковій формах при обслуговуванні стадії обміну відтворювального циклу при виконанні ними функцій засобу обігу та засобу платежу [1, с. 103].

Грошовий оборот (обіг) науковці класифікують за багатьма ознаками. Нижче наведено основні з них:

- залежно від форми функціонування грошей: готівковий та безготівковий грошовий обіг;

- залежно від суб'єктів, між якими рухаються гроші: між центральним банком та комерційними банками; між комерційними банками та юридичними особами; комерційними банками та фізичними особами; юридичними та фізичними особами та ін.;

- залежно від характеру відносин, які обслуговує: грошово-розрахунковий, який забезпечує розрахункові відносини за товари і послуги та нетоварні операції юридичних та фізичних осіб; грошово-кредитний, який діє у межах кредитних відносин у господарстві; грошово-фінансовий, який регулює фінансові відносини в господарстві [6, с. 44];

- залежно від характеру розрахунків та платежів: оплата товарів та послуг шляхом перерахування грошей з рахунку покупці на рахунок продавця; оплата з використанням кредиту; надання товарного кредиту; передплата та ін.;

- залежно від виду використовуваних платіжних інструментів;

- залежно від способу платежів [1, с. 104].

Зважаючи на ціль дослідження більш детально зупинимось на сфері готівкового обороту (обігу) або, як ще його називають готівкового грошового обороту (обігу).

В вітчизняній та зарубіжній науковій літературі для розуміння сутності руху готівкових коштів здебільшого використовуються поняття «готівковий грошовий оборот», «готівково-грошовий обіг (готівковий грошовий обіг)». Здійснивши аналіз зазначених понять, ми можемо зробити висновок, що вони в більшості випадків вони трактуються науковцями однаково, а саме розглядаються науковцями з точки зору руху готівкових грошей під час виконання ними функцій засобів обігу та платежу [2, с. 135, 175; 8, с. 67; 9, с. 26; 1, с. 146; 10, с. 158, 164; 11, с. 29; 12, с. 179].

Так, в Термінологічному словнику: банківська справа та Фінансово-економічному словнику поняття «готівковий обіг» і «готівковий оборот» не розділяються і трактуються як рух грошей у готівковій формі з метою обслуговування економічного обороту країни [13, с. 247; 14, с. 469]. Аналогічне трактування готівкового обігу наведене і в Енциклопедії банківської справи України [15, с. 152].

Деякі науковці розрізняють поняття «готівковий оборот» і «готівковий обіг», та розглядають готівковий грошовий оборот (готівковий оборот) з позиції руху (обороту) готівки за певний період часу.

О. І. Лаврушин під готівковим грошовим оборотом розуміє частину грошового обороту, що дорівнює сумі всіх платежів, що здійснені в готівковій формі за певний період часу [2, с. 174].

Г. Л. Авагян, Т. М. Ханина, Т. П. Носова трактують готівково-грошовий оборот як сукупність платежів за певний період часу, що відображає рух готівкових грошей як в якості засобу обігу, так і в якості засобу платежу [16, с. 96].

На думку Г. М. Белоглазової готівково-грошовий оборот – це частина сукупного грошового обороту, коли готівкові гроші використовуються як засоби обігу та платежу. Він включає всі платежі, що здійснюються готівковими грошима, за певний період часу (рік, квартал, місяць). Постійно повторюваний кругооборот готівки формує готівково - грошовий обіг [17, с. 77].

Таке визначення науковцями готівкового грошового обороту, на нашу думку, є більш точним, якщо тлумачити слово оборот як повторювальний цикл в якомусь процесі [18], тобто в процесі здійснення готівкового грошового обігу.

Готівковий грошовий оборот є невід'ємною частиною грошового обороту в рамках національної економіки. Він реалізується як постійний кругообіг готівкових грошей в економіці. Об'єми та швидкість обігу, мотивація угод з грошовою готівкою всіх учасників грошового обороту відображають потреби суспільства в цілому та окремих його громадян.

Готівковий грошовий оборот в усіх країнах, незалежно від рівня розвитку економіки, складає меншу частину грошового обороту, але має важливе функціональне значення.

Тільки готівкові гроші як законні платіжні засоби обов'язкові до приймання по номінальній вартості при всіх видах платежів на всій території держави в будь-який час і в необмежених об'ємах.

В сфері готівкового грошового обороту відбувається кінцева реалізація вироблених товарів, робіт та послуг, перевіряється відповідність попиту та пропозиції. Від стану готівкового грошового обороту багато в чому залежить купівельна спроможність національної валюти [2, с. 174-175].

О. І. Лаврушин розглядає готівково-грошовий обіг як частину грошового обороту, що відноситься до обігу готівкових грошей, що виконують функції засобу обігу та платежу [2, с. 135].

В. Д. Лагутін [3, с. 121], І. М. Михайловська та К. Л. Ларіонова [5, с. 109] визначають готівковий грошовий обіг як сукупність платежів, що здійснюються готівкою.

На думку С. М. Колотухи готівковий обіг – це рух готівки у сфері обігу. Він обслуговується банкнотами, розмінною монетою і паперовими грошима (казначейськими білетами) [6, с. 44]. Аналогічної думки також О. І. Кузнецова, яка вважає, що готівково-грошовий обіг відображає рух готівкових грошей (банкнот, монет, казначейських білетів) в якості засобу обігу та засобу платежу [19, с. 97; 20, с. 36].

Як зазначалося вище, науковці розглядають поняття «готівковий обіг» і «готівковий оборот» з точки зору виконання готівковими грошима лише функцій засобів обігу та платежу. Однак, перебуваючи в обігу готівкові гроші виконують і функцію засобу

накопичення. Це обумовлено наступним. Накопичена (заощаджена) населенням та суб'єктами господарювання готівка вже фактично випущена в обіг (вжиток) центральним банком (казначейством). Така накопичена (заощаджена) готівка може:

- припинити рух, протягом певного проміжку часу, знаходячись на зберіганні у населення (суб'єктів господарювання), для здійснення певних покупок, оплати послуг або в очікуванні підвищення купівельної спроможності готівки, тощо, а потім знову відновити рух в процесі виконання готівкою функцій засобів обігу та платежу;

- здійснювати рух, наприклад, як позичковий капітал (в готівковій або безготівковій формах), трансформуючись при цьому у гроші (готівкові або безготівкові), що в подальшому можуть виконувати функції засобів обігу, платежу та накопичення.

Таким чином, ми можемо зробити наступні висновки:

- готівка в обігу виконує функцію засобу накопичення внаслідок попиту на неї (для здійснення певних покупок, оплати послуг або в очікуванні підвищення купівельної спроможності готівки);

- при виконанні готівкою функції засобу накопичення, певна кількість готівки фактично перебуває в обігу, але не здійснює рух деякий проміжок часу.

Тому, готівковий грошовий обіг необхідно розглядати як процес переміщення між суб'єктами грошових відносин готівкових грошей, що виконують функції засобів обігу, платежу та накопичення.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

Проаналізувавши поняття, що характеризують рух грошей (в т.ч. готівкових) встановлено, що грошовий оборот розглядається науковцями переважно як безперервний рух грошей у готівковій та безготівковій формах, а грошовий обіг – як рух грошей під час виконання ними функцій засобів обігу та платежу. Здійснивши аналіз понять «готівковий грошовий оборот» та «готівковий грошовий обіг», зроблено висновок, що вони в більшості випадків ототожнюються між собою, та розуміються науковцями з точки зору виконання готівковими грошима функцій засобів обігу та платежу. Однак, науковцями не було враховано, що перебуваючи в обігу готівкові

гроші виконують і функцію засобу накопичення. Подальше дослідження сутності готівкового грошового обігу завжди залишатиметься перспективним напрямком та буде мати велике значення для забезпечення його оптимальної організації в Україні.

Література

1. Мищенко С. В. Проблемы устойчивости денежного обращения / С. В. Мищенко. – М.: Новое знание, 2014. – 399 с.
2. Деньги, кредит, банки: учебник/под ред. Засл. Деят. Науки РФ, д-ра экон. Наук, проф. О. И. Лаврушина. -3-е изд, перераб. И доп. – М.: КНОРУС, 2005. – 560 с.
3. Лагутін В. Д. Гроші та грошовий обіг: Навч. Посіб. – 5-те вид., стер. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2003. – 199 с. – (Вища освіта XXI століття).
4. Гроші та кредит : підручник / [М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.] ; за наук. ред. М. І. Савлука. – 6-те вид., перероб. І доп. – К. : КНЕУ, 2011. – 589, [3] с.
5. Михайловська І.М., Ларіонова К.Л. Гроші та кредит: Навчальний посібник. -Львів: Новий Світ-2000. 2006. – 4 3 2 с. URL: <http://www.banking.uabs.edu.ua/images/department/banking/elektro/18.pdf> (дата звернення: 18.04.2017)
6. Гроші та кредит : навч. посіб. / С.М. Колотуха, С.А. Власюк. – К. : Знання, 2012. – 495 с.
7. Енциклопедія для банкіра : у 2 т. – Том 2 (практична термінологія) / ред. кол. ; за заг. ред. д-ра экон. Наук, проф.. Т. С. Смовженко, д-ра экон. Наук, проф.. Р. А. слав'юка. – К.: УБС НБУ, 2013. - 547
8. Деньги, кредит, банки : учебное пособие / И.В. Меркулова, А. Ю. Лукьянова. – 2-е изд., стер. – М.: ККНОРУС, 2012 – 352 с.
9. Чайковський Я. І. Платіжний оборот і грошовий обіг : навчальний посібник. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 225 с.
10. Деньги. Кредит. Банки : учеб. Пособие / И. Н. Олейникова. – М.: Магистр, 2011. – 512 с.
11. Финансы. Денежное обращение. Кредит : учебник для студентов вузов, обучающихся по направлениям экономики (080100)

и менеджмента (080500) / Под ред. Г.Б. Поляка. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2008. – 639 с.

12. Рябинина Л.Н. Проблемы развития теории современных денег / Л.Н. Рябинина. – К.: УБС НБУ, 2009. – 383 с.

13. Банківська справа: термінологічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – Львів: видавництво Львівської політехніки, 2010. -508с.

14. Фінансово-економічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – 3-тє вид., доп. та перероб. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. -844 с.

15. Енциклопедія банківської справи України / Редкол.: В. С. Стельмах (голова) та ін.. – К.: Молодь, Ін Юре, 2001. – 680 с.: іл. + вкл.. 88 с. ISBN 966-7615-21-9

16. Деньги, кредит, банки : учеб. пособие / Г. Л. Авагян, Т. М. Ханина, Т. П. Носова. – М.: Магистр : ИНФРА-М, 2011. – 416 с.

17. Деньги. Кредит. Банки: Учебник. / Под ред. Г. Н. Белоглазовой. – М.: Высшее образование, 2009. – 392 с.

18. Словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s/oborot> (дата звернення: 18.04.2017)

19. Кузнецова, Е. И. Деньги, кредит, банки : учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по направлениям «Экономика» и «Управление» / Е. И. Кузнецова; под ред. Н. Д. Эриашвили. - 2-е изд., перераб. и доп. - ЮНИТИ-ДАНА, 2012. - 567 с.

20. Деньги. Кредит. Банки: Учебник для вузов / Е.Ф. Жуков, Н.М. Зеленкова, Л.Т. Литвиненко / под. ред.. проф.. Е.Ф. Жукова. – 3-е изд., перераб. И доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. 703 с.

1. Mishhenko S. V. Problemy ustojchivosti denezhnogo obrashhenija / S. V. Mishhenko. – М.: Novoe znanie, 2014. – 399 s.

2. Den'gi, kredit, banki: uchebnik/pod red. Zasl. Dejat. Nauki RF, d-ra jekon. Nauk, prof. O. I. Lavrushina. -3-e izd, pererab. I dop. – М.:KNORUS, 2005. – 560 s.

3. Lahutin V. D. Hroshi ta hroshovy obih: Navch. Posib. – 5-te vyd., ster. – К.: Т-во «Znannia», КОО, 2003. – 199 s. – (Vyshcha osvita KhKhI stolittia).

4. Hroshi ta kredyt : pidruchnyk / [M. I. Savluk, A. M. Moroz, I. M. Lazepko ta in.] ; za nauk. red. M. I. Savluka. – 6-te vyd., pererob. I dop.

– K. : KNEU, 2011. – 589, [3] s.

5. Mykhailovska I.M., Larionova K.L. Hroshi ta kredyt: Navchalnyi posibnyk. -Lviv: Novyi Svit-2000. 2006. – 4 3 2 s. URL: <http://www.banking.uabs.edu.ua/images/department/banking/elektro/18.pdf> (data zvernennia: 18.04.2017)

6. Hroshi ta kredyt : navch. posib. / S.M. Kolotukha, S.A. Vlasiuk. – K. : Znannia, 2012. – 495 s.

7. Entsyklopediia dlia bankira : u 2 t. – Tom 2 (praktychna terminolohiia) / red. kol. ; za zah. red. d-ra ekon. Nauk, prof.. T. S. Smovzhenko, d-ra ekon. Nauk, prof.. R. A. slaviuka. – K.: UBS NBU, 2013. - 547

8. Den'gi, kredit, banki : uchebnoe posobie / I.V. Merkulova, A. Ju. Luk'janova. – 2-e izd., ster. – M.: KKNORUS, 2012 – 352 s.

9. Chaikovskiy Ya. I. Platizhnyi oborot i hroshovy obih : navchalnyi posibnyk. – Ternopil : TNEU, 2012. – 225 s.

10. Den'gi. Kredit. Banki : ucheb. Posobie / I. N. Olejnikova. – M.: Magistr, 2011. – 512 s.

11. Finansy. Denezhnoe obrashhenie. Kredit : uchebnik dlja studentov vuzov, obuchajushhihsja po napravlenijam jekonomiki (080100) i menedzhmenta (080500) / Pod red. G.B. Poljaka. – 3-e izd., pererab. i dop. – M.: JuNITI-DANA, 2008. – 639 s.

12. Ryabinina L.N. Problemy razvitiya teorii sovremennyih deneg / L.N. Ryabinina. – K.: UBS NBU, 2009. – 383 s.

13. Bankivska sprava: terminolohichni slovnyk / A.H. Zahorodnii, H.L. Vozniuk. – Lviv: vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki, 2010. -508 s.

14. Finansovo-ekonomichni slovnyk / A.H. Zahorodnii, H.L. vozniuk. – 3-tie vyd., dop. ta pererob. – Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki, 2011. -844 s.

15. Entsyklopediia bankivskoi spravy Ukrainy / Redkol.: V. S. Stelmakh (holova) ta in.. – K.: Molod, In Yure, 2001. – 680 s.: il.. + vkl.. 88 s. ISBN 966-7615-21-9

16. Den'gi, kredit, banki : ucheb. posobie / G. L. Avagian, T. M. Hanina, T. P. Nosova. – M.: Magistr : INFRA-M, 2011. – 416 s.

17. Den'gi. Kredit. Banki: Uchebnik. / Pod red. G. N. Beloglazovoj Beloglazova G. N. – M.: Vysshee obrazovanie, 2009. – 392 s.

18. Slovnyk ukraïnskoi movy. URL: <http://sum.in.ua/s/oborot> (data zvernennia: 18.04.2017)

19. Kuznecova, E. I. Den'gi, kredit, banki : ucheb. posobie dlja studentov vuzov, obuchajushhihsja po napravlenijam «Jekonomika» i «Upravlenie» / E. I. Kuznecova; pod red. N. D. Jeriashvili. - 2-e izd., pererab. i dop. - JuNITI-DANA, 2012. - 567 s.

20. Den'gi. Kredit. Banki: Uchebnik dlja vuzov / E.F. Zhukov, N.M. Zelenkova, L.T. Litvinenko / pod. red.. prof.. E.F. Zhukova. – 3-e uzd., pererab. I dop. – M.: JuNITI-DANA, 2005. 703 s.

Рецензент: С. В. Міщенко, д.е.н, доцент , зав. кафедри фінансів і страхування ДВНЗ «Університет банківської справи»

21.09.2017

УДК 338.48:340.13(477)

Михайлюк Олена

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

У статті порушуються питання про забезпечення екологічної безпеки туристичної діяльності в Україні. Вивчається міжнародний досвід у сфері нормативно-правової діяльності щодо охорони берегової зони, яка є територією підвищеної привабливості не тільки для розвитку туризму і рекреації, а й багатьох інших видів діяльності. Деякі з них не мають ніякого відношення до приморської зони і не мають права розташовуватися на морському узбережжі

Пропонується розробити Закон про чотирьох-кілометрову прибережну зону, у якому треба прописати усі механізми і види діяльності різних сторін.

Необхідною умовою також є розробка державного моніторингу берегової зони - системи регулярних спостережень, що забезпечує збір і обробку отриманої інформації з метою своєчасного виявлення негативних природних і техногенних процесів, прогнозування їх розвитку, запобігання шкідливим наслідкам і визначення ступеня ефективності здійснюваних захисних заходів.